

ОКРЕМА ДУМКА

судді Конституційного Суду України Сліденка І.Д. стосовно Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Верховного Суду України щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремого положення пункту 11 Прикінцевих положень Закону України „Про Державний бюджет України на 2016 рік“

Зважаючи на наявність Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Верховного Суду України щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремого положення пункту 11 Прикінцевих положень Закону України „Про Державний бюджет України на 2016 рік“ від 8 липня 2016 року № 5-рп/2016 (далі – Рішення), прийнятого більшістю від фактичного складу Конституційного Суду України;

констатуючи той факт, що застосована методологія і аргументація та визначена на їх основі Конституційним Судом України фактична неконституційність мають суб’єктивний характер;

усвідомлюючи необхідність субстанційно-онтологічного аналізу для визначення недоліків та недосконалостей, які містяться в Рішенні;

користуючись правом на окрему думку, наданим статтею 64 Закону України „Про Конституційний Суд України“;

вважаю за необхідне висловити такі **заперечення** щодо Рішення:

I. Заперечення концептуальної структури Рішення.

Суб’єкт права на конституційне подання – Верховний Суд України – звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням визнати таким, що не відповідає статтям 1, 3, 6, частині першій статті 8, частині першій статті 129 Конституції України (є неконституційним), положення пункту 11 Прикінцевих положень Закону України „Про Державний бюджет України на 2016 рік“ від 25 грудня 2015 року № 928–VIII у тій

частині, яка передбачає, що норми і положення Закону України „Про судоустрій і статус суддів“ (Відомості Верховної Ради України, 2010 р., № 41–45, ст. 529) застосовуються у порядку та розмірах, встановлених Кабінетом Міністрів України, виходячи з наявних фінансових ресурсів державного і місцевих бюджетів та бюджету Фонду соціального страхування України.

Верховна Рада України, намагаючись збалансувати Державний бюджет України на 2016 рік та не бажаючи вносити зміни до відповідного законодавства, маніпулятивно застосувала механізм, відповідно до якого Кабінет Міністрів України набув повноважень застосовувати норми законодавства щодо порядку та розмірів фінансування зазначених суспільних сфер, виходячи з наявних фінансових ресурсів державного і місцевих бюджетів та бюджету Фонду соціального страхування України.

Очевидно, що такий підхід грубо порушує баланс влад щодо співвідношення повноважень парламенту і уряду, за умов змішаної форми правління, в частині виключних прерогатив легіслатури (в частині законотворчості). В свою чергу це порушує один із фундаментальних принципів правової держави – розподіл влад. Це пояснюється тим, що застосування норм про фінансування в контексті наявних фінансових ресурсів на практиці означає або збільшення фінансування, або його зменшення. І те, і інше передбачає відповідні зміни або/та прийняття відповідного закону. Уряд не має права продукувати нормативно-правові акти, які мають юридичну силу закону. Отже, порушено фундаментальні засади функціонування Кабінету Міністрів України і Верховної Ради України.

Однак це порушення має загальний характер, а отже, стосується функціонування усіх сфер суспільних відносин.

Відповідно до частини третьої статті 61 Закону України „Про Конституційний Суд України“ у разі якщо в процесі розгляду справи за

конституційним поданням чи конституційним зверненням виявлено невідповідність Конституції України інших правових актів (їх окремих положень), крім тих, щодо яких відкрито провадження у справі, і які впливають на прийняття рішення чи дачу висновку у справі, Конституційний Суд України визнає такі правові акти (їх окремі положення) неконституційними. Оскільки положення пункту 11 Прикінцевих положень Закону України „Про Державний бюджет України на 2016 рік“ порушують загальний принцип, сформульований в статті 6 Конституції України, очевидно, що Конституційний Суд України повинен був визнати неконституційність положень не тільки в частині, яка передбачає застосування норм і положень Закону України „Про судоустрій і статус суддів“, але й інших нормативно-правових актів, згаданих у цьому пункті.

З огляду на це як мінімум дивно виглядає поява в мотивувальній частині Рішення підпункту 2.3 пункту 2 з відвертою апологією судовій владі, яка, однак, має мало спільного з реальністю як правовою, так і політичною.

Суть конституційного конфлікту полягає в порушенні балансу влад в частині співвідношення законодавчої та виконавчої влади. Судова влада до цього конфлікту не має ніякого відношення в принципі.

Виступаючи показним захисником судової влади, Конституційний Суд України робить їй „ведмежу послугу“, оскільки протиставляє судову владу іншим сферам суспільних відносин, штучно створюючи соціальну напругу та лише поглиблюючи недовіру до судової влади.

Чи потрібно було це робити у цій справі, – питання відкрите.

Суддя
Конституційного Суду України

І. Д. СЛІДЕНКО